

визация между грубитъ варвари. Всичко това е първо. А второ, трѣбва да имаме предъ видъ, че ако надъ богатия и образованя народъ падне такова бѣдствие, което не може да ся спрѣ съ никакви предосторожности, то богатството образованността и истекающата изъ тѣхъ неморима дѣятелностъ, даватъ на народътъ възможностъ да пренесе това бѣдствие безъ голѣми загуби, и послѣ съ изумителна скоростъ да поправи претърпѣлитъ си загуби. Да предположиме, че ся е случило землетръсение или наводнение; на сѣщия часъ ся появяватъ отъ всичкитъ страни веномоществования и пожъртвования; но тѣ даже не ся нито нуждни, защото всичкитъ пропаднали здания сѣ били застраховани; който отъ жителитъ ся раззорилъ, той можалъ лесно да си намѣри работа, и въ образованна страна е намѣрва несравненно по лесно, отъ колкото би направилъ това въ таково мѣсто, въ което царствува невъзмутимъ застои.

Всичкото това отетжпление отъ главния предметъ ся е клонило за да покаже: *че отношенията на чловѣкътъ къмъ явленията на природата сѣ подчинени на онези отношения, които сѣ ся установили между чловѣцитъ въ течението на вѣковетъ.* Безъ преувеличение може да ся каже, че щастieto на чловѣкътъ зависи *исключително* отъ особенноститъ на общественния му животъ. Когато всѣки чловѣкъ ся относя къмъ всѣки други чловѣкъ съвършенно разумно, тогава отъ тѣзи разумни отношения ще ся изработи такава сила, която за всѣкога ще побѣди всѣкакви враждебни влияния на природата. За пот-